

24 Μαρτίου, 1990

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ

1. ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ, ΩΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ,
2. ΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, ΑΠΟΤΕΛ. ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 1010/87).

Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο — Συνένωση περισσότερων προσβαλλόμενων πράξεων — Προϋποθέσεις — Κατ' εξαίρεση επιτρεπτή η συνένωση — Συνέπειες.

5 *Αίτηση Ακυρώσεως — Έννομο συμφέρον — Προσφορές — Στερείται ενόμου συμφέροντος προσβολής της απόφασης κατακύρωσης της προσφοράς σε άλλον, προσφοροδότης που παρέβη ουσιώδη όρο των προσφορών.*

10 *Προσφορές — Όροι και προϋποθέσεις — Καθορίζονται από την αρμόδια αρχή κατά διακριτική ευχέρεια — Κρίσιμος χρόνος.*

Ο αιτητής προσέβαλε δύο κατακυρώσεις προσφορών παρόλο που ο ίδιος είχε αποκλειστεί λόγω ακυρότητας της προσφοράς του.

15

Το Άνωτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας ως απαράδεκτη την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

20 1. Κατ' αρχήν δεν επιτρέπεται η προσβολή περισσότερων της μίας διοικητικών πράξεων με το ίδιο ένδικο μέσο. Συνένωση δύο ή περισσότερων αυτοτελών πράξεων για σκοπούς δικαστικής ανάθεώρησης είναι παράδεκτη μόνο εφόσον οι πράξεις συνδέο-

νται μεταξύ τους οργανικά και έχουν επιπτώσεις που είναι αδιαχώριστες. Στην προκειμένη περίπτωση επρόκειτο για δύο αυτοτελείς πράξεις τα κοινά χαρακτηριστικά των οποίων δεν συνιστούσαν οποιοδήποτε οργανικό δεσμό μεταξύ τους.

5

Όπου προσβάλλονται με την ίδια προσφυγή δύο ή περισσότερες αυτοτελείς διοικητικές πράξεις αναθεώρηση χωρεί μόνο σε σχέση με την πρώτη. Συνεπώς τα επίδικα θέματα που μπορεί το Δικαστήριο να εξετάσει σ' αυτή την προσφυγή περιορίζονται σε εκείνα τα οποία αναφέρονται στην απόφαση που αφορούσε την προσφορά που υποβλήθηκε βάσει της προκήρυξης της 20.7.1987.

10

2. Αλλά ούτε και η πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να τύχει αναθεώρησης ενόψει της απουσίας δικαιώματος του αιτητή για υποβολή της προσφοράς, διαπίστωση που αποστερεί τον αιτητή από το συμφέρον που καθορίζει η παράγραφος 2 του Άρθρου 146 για την άσκηση προσφυγής. Το δικαίωμα υποβολής προσφορών περιοριζόταν στους εργολήπτες τάξεως Α, Β και Γ. Η πρόνοια αυτή δεν αποτελούσε μόνο ουσιώδη όρο αλλά προϋπόθεση για συμμετοχή στο διαγωνισμό.

15

20

3. Και αν το Δικαστήριο αποφάσιζε ότι ήταν δυνατή η αναθεώρηση της επίδικης πράξης, το αποτέλεσμα δεν θα ήταν διαφορετικό, δεδομένου ότι εύλογα οι καθ' ων η αίτηση, αναπόφευκτα στην ουσία, θα απέρριπταν την προσφορά του αιτητή λόγω μη πλήρωσης ή παράλειψης συμμόρφωσης με ουσιώδη όρο της προσφοράς.

25

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

30

Σμιλλή και Άλλος v. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 463,

Λόρδος & Αναστασιάδης Λτδ και Άλλοι v. Συμβουλίου Βελτιώσεως Αμαθούντος (1990) 3 Α.Α.Δ. 535,

35

Papadopoulos v. Republic (1985) 3(A) C.L.R. 154,

J.N. Christofides Trading Co. Ltd v. Republic (1985) 3(B) C.L.R. 546,

Republic v. Pericleous and Others (1984) 3(A) C.L.R. 577.

40

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση να

αποκλείσουν την προσφορά του αιτητή για την ανέγερση κατοικιών χαμηλού κόστους στους κυβερνητικούς συνοικισμούς Κινύρα (II), Μαντριά, Προδρόμι, Αξιοθέα και Κούκλια και να την κατακυρώσουν στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

5

A. Χαβιαράς, για τον Αιτητή.

N. Χαραλάμπους, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

10

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ Δ.: Ο αιτητής είναι εργολάβος οικοδομών κάτοχος, κατά τον κρίσιμο χρόνο, πιστοποιητικού εγγραφής εργολήπτη τάξεως Δ. Στις 20.7.87 και 4.8.87 προκηρύχθηκαν προσφορές για την ανέγερση κατοικιών χαμηλού κόστους στους κυβερνητικούς συνοικισμούς Κινύρα (II), Μαντριά και Προδρόμι (η πρώτη προκήρυξη) και στους συνοικισμούς Αξιοθέα και Κούκλια (η δεύτερη προκήρυξη) αντίστοιχα. Οι προσφορές ανοίχθηκαν στις 28.8.87 και 4.9.87 που ήταν και οι τελευταίες ημερομηνίες για την υποβολή τους.

15

20

Παρόλο που οι προσφορές του αιτητή ήταν μεταξύ των χαμηλότερων, αποκλείστηκαν για το λόγο ότι δεν πληρούσαν μια από τις προϋποθέσεις για την υποβολή τους εκείνη, που περιόριζε τους προσφοροδότες σε εργολήπτες της τάξεως Α, Β, και Γ. Συγκεκριμένα ο όρος 1.22 προνοούσε :

25

"Με βάση την πρόνοια του Νόμου 1973 (Τροποποιητικός 1982) για εγγραφή και έλεγχο εργοληπτών οικοδομών μόνο εγγεγραμμένοι εργολήπται δύνανται να υποβάλουν προσφορά.

30

Για το παρόν έργο δικαιούνται να υποβάλουν προσφορά εγγεγραμμένοι εργολήπτες των τάξεων "Α", "Β" και "Γ".

35

Η διαπίστωση ότι ο αιτητής δεν κατείχε τα προσόντα για συμμετοχή στον διαγωνισμό έγινε στη συνεδρία των καθ' ων η αίτηση της 2.10.1987 και κοινοποιήθηκε στις 8.10.87 στην Υπουργική Επιτροπή Προσφορών. Πριν τη γνωστοποίηση της απόφασης στον αιτητή ο τελευταίος απηύθυνε διαμαρτυρία για πιθανή απόρριψη των προσφορών του. Στην ίδια επιστολή επισύναψε πιστοποιητικό εγγραφής του ως εργολήπτη Γ που εκδόθηκε στις 23.9.1987. Μετά από τη γνωμάτευση του γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα και ανταλλαγή απόψεων με το Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών οι καθ' ων η αίτηση επανα-

40

βεβαίωσαν την απόφασή τους για κατακύρωση των προσφορών στα ενδιαφερόμενα μέρη (συνεδρία 30.10.87) θέση που επικυρώθηκε και από την Υπουργική Επιτροπή στις 4.11.87.

Στις 16.11.87 και στη συνέχεια στις 18.11.87 ο αιτητής ζήτησε μέσω του δικηγόρου του χωρίς επιτυχία την αναθεώρηση των επιδικων αποφάσεων. Με επιστολή ημερ. 20.11.87 οι καθ' ων η αίτηση πληροφόρησαν τον αιτητή ότι οι προσφορές του απορρίφθηκαν επειδή δεν είχε τα απαραίτητα προσόντα για την υποβολή τους δηλαδή διότι δεν ήταν εγγεγραμμένος εργολήπτης της τάξεως Α, Β ή Γ. 5 10

Με την ίδια προσφυγή ο αιτητής προσβάλλει και τις δύο αποφάσεις των καθ' ων η αίτηση και επιδιώκει την ακύρωσή τους για τον λόγο ότι εσφαλμένα απέκλεισαν τη συμμετοχή του και απόρριψαν τις προσφορές του. Οι καθ' ων η αίτηση αμφισβητούν ως νομικά ανέφικτη την αναθεώρηση των επιδικων θεμάτων για δύο ξεχωριστούς λόγους: Πρώτον διότι προσβάλλονται με την ίδια προσφυγή περισσότερες της μιας αυτοτελείς πράξεις της Διοίκησης και δεύτερο επειδή στερείται το απαραίτητο συμφέρον για επίκληση της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας για τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων. Κατ' αρχή δεν επιτρέπεται η προσβολή περισσότερων της μιας διοικητικών πράξεων με το ίδιο ένδικο μέσο. Το θέμα είχα την ευκαιρία να εξετάσω σε δύο πρόσφατες αποφάσεις *Σμιλλή και Άλλος ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 463 και *Λόρδος & Αναστασιάδης Αντ και Άλλοι ν. Συμβουλίου Βελτιώσεως Αμαθούντος* (1990) 3 Α.Α.Δ. 535. Συνένωση δύο ή περισσότερων αυτοτελών πράξεων για σκοπούς δικαστικής αναθεώρησης είναι παραδεκτή μόνο εφόσον οι πράξεις συνδέονται μεταξύ τους οργανικά και έχουν επιπτώσεις που είναι αδιαχώριστες. Στην προκειμένη περίπτωση πρόκειται για δύο αυτοτελείς πράξεις τα κοινά χαρακτηριστικά των οποίων δε συνιστούσαν οποιοδήποτε οργανικό δεσμό μεταξύ τους. 15 20 25 30

Όπου προσβάλλονται με την ίδια προσφυγή δύο ή περισσότερες αυτοτελείς διοικητικές πράξεις αναθεώρηση χωρεί μόνο σε σχέση με την πρώτη. Συνεπώς τα επιδικα θέματα που μπορεί να εξετάσουμε σ' αυτή την προσφυγή περιορίζονται σε εκείνα τα οποία αναφέρονται στην απόφαση που αφορούσε την προσφορά που υποβλήθηκε βάσει της προκήρυξης της 20.7.1987. Αλλά ούτε και αυτή δεν μπορεί να τύχει αναθεώρησης ενόψει της απουσίας δικαιώματος του αιτητή για υποβολή της προσφοράς, διαπίστωση που αποστερεί τον αιτητή από το συμφέρον που καθορίζει η παράγραφος 2 του άρθρου 146 για την άσκηση προσφυγής. Το δικαίωμα υποβολής προσφορών περιοριζόταν στους εργολήπτες 35 40

τάξεως Α, Β και Γ. Η πρόνοια αυτή δεν αποτελούσε μόνο ουσιώδη όρο αλλά προϋπόθεση για συμμετοχή στο διαγωνισμό. Η τήρηση των όρων που τίθενται για την υποβολή προσφορών και οι συνέπειες που μπορεί να προκύψουν από τη παράβαση τους εξετάστηκαν στην απόφαση **Papadopoulos v. Republic** (1985) 3 C.L.R. 154. (Βλέπε επίσης Κυριακόπουλος - Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, 4η έκδοση τόμος Β, σελίδα 380) και **J.N. Christofides Trading Ltd v. Republic** (1985) 3 C.L.R. 546.

- 10 Ο καθορισμός των προϋποθέσεων για συμμετοχή σε πλειοδοτικό διαγωνισμό και ο καταρτισμός των όρων των προσφορών ανάγονται στη διακριτική ευχέρεια της αρμόδιας αρχής η οποία είναι γνώστης των αναγκών και σε ιδανική θέση να καθορίσει τις προδιαγραφές για πλήρωσή τους. Ο κρίσιμος χρόνος για τον
- 15 προσδιορισμό της ύπαρξης των προϋποθέσεων για συμμετοχή είναι εκείνος που καθορίζεται για την υποβολή των προσφορών και εν πάση περιπτώσει δεν επεκτείνεται πέραν της τελευταίας ημερομηνίας υποβολής των προσφορών. Η θέση αυτή βρίσκει έρεισμα και στην απόφαση της Ολομέλειας στη **Republic v. Pericleous and Others** (1984) 3 C.L.R. 577, 585.
- 20

Και αν αποφασίζαμε ότι ήταν δυνατή η αναθεώρηση της επίδικης πράξης, το αποτέλεσμα δεν θα ήταν διαφορετικό, δεδομένου ότι εύλογα οι καθ' ων η αίτηση, αναπόφευκτα στην ουσία, θα απέρριπταν την προσφορά του αιτητή λόγω μη πλήρωσης ή παράλειψης συμμόρφωσης με ουσιώδη όρο της προσφοράς.

25

Για τους λόγους που έχουν επεξηγηθεί, η απόφαση δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αναθεώρησης και συνεπώς απορρίπτεται. Δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.

30

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.